

управління діяльністю фірми, яке має на увазі ефективне використання наявних та потрібних ресурсів з метою максимізації прибутку.

Всі ресурси фірми можна розділити на дві групи: фінансові та товарно-сировинні, і тому виникає необхідність обліку двох форм розрахунку: грошової і бартерної.

В основі механізму ресурсного управління лежить побудова точного оперативного балансу наявності та потреби в ресурсах. Для його побудови господарська програма фірми розподіляється на виробничо-комерційні програми, що складаються з угод, які, в свою чергу, формуються з господарських операцій.

Потім здійснюється аналіз потреби в ресурсах та їх наявності.

У разі виникнення простроченої дебіторської або кредиторської заборгованості розглядаються варіанти отримання та використання усіх можливих ресурсів при різних формах розрахунків.

Усі ці заходи здійснюються у прив'язці до поточних виробничо-комерційних програм та тих, що плануються.

На підставі отриманої інформації будується баланс наявності та потреби в ресурсах (ресурсний баланс фірми).

В процесі реалізації господарської діяльності та при проведенні виробничо-комерційних програм, відбувається поточне коригування в потребі та наявності ресурсів. Тому основна вимога до ресурсного балансу - його оперативність. Вихідні дані для такого аналізу - це дані управлінського обліку. Для отримання та обробки цих даних використовуються засоби обчислювальної техніки (ПЕОМ) та розроблене програмне забезпечення.

## КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ТА ПОЕТАПНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

*Н. Іванова, Л. Кудіна*

(кафедра економічної теорії НаУКМА)

Як свідчить якісний та кількісний аналіз ситуації, що склалась в Україні, найважливішим фактором стимулювання економічного росту країни є пряме інвестування в основні виробничі фонди підприємств.

Економіка перехідного періоду характеризується дефіцитом інвестиційного капіталу, що породжує необхідність його ефективного використання.

Як свідчить аналіз зарубіжної економічної літератури, існують різні методичні підходи до системного аналізу ко-

ристі від вкладених інвестицій в умовах “нормальної” ринкової економіки. Одним з втілень таких підходів стала широко відома методика аналізу ефективності інвестиційних проектів, яка розроблена Європейським Банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР). Вона розглядає технічні, комерційні, фінансові, економічні, інституціональні та соціальні аспекти.

Але відсутність нормальних економічних умов і наявність різних видів ризиків та невизначеностей розвитку політичної, економічної та фінансової ситуації в Україні зумовлює виникнення нового концептуального підходу до питань ефективності інвестицій. У зв'язку з цим методика ЄБРР повинна бути адаптована до вітчизняних умов.

Пропонується оцінку ефективності інвестицій, з одного боку, поглибити, тобто більш ретельно і докладно проводити аналіз витрат, переваг та інших важливих аспектів, а з іншого — зробити більш ощадливим сам процес розробки, експертизи та контролю за проектами. Тобто розроблена методика дозволяє ретельніше виважити ефективність проектів через поетапне проведення оцінки, де на першому етапі передбачається в основному якісна оцінка проекту, на другому — оцінка його кількісних характеристик і на третьому — припускається визначення пріоритетності проекту і контроль за його реалізацією.

Крім того, запропонована методика дає можливість заощаджувати усі види ресурсів, що витрачаються в процесі інвестування, тому що необхідність проходження усіх етапів методики визначається масштабістю проекту. Наприклад, дрібномасштабні проекти (до \$30000) можуть бути оцінені за допомогою критеріїв, що використовуються на першому етапі методики.

## ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК У ПРАЦЯХ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ (КІНЕЦЬ XIX - ПОЧАТОК XX ст.)

П. Леоненко (кафедра економічної теорії НаУКМА)

Складна методологічна проблема — теоретичне обґрунтування диференціації і класифікації економічних наук — свідомо ставиться вченими і отримує задовільне вирішення лише на пізніших етапах розвитку економічної теорії. У меркантилістів, фізіократів, більшості англійських класиків відсутня навіть постановка про розмежування і співвідношення різних економічних дисциплін. Ситуація докорінно зміни-